

tíðindablaðið sosialurin

Telefon 118 20
Argjavegur 26, 3800 Argir
Postmoga 76, 3800 Tórshavn

Útgevandi: P/f Sosialurin ©
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Fyrirðakstjóri: Krisjan Dahl
Bláðfólk: Hogni Djurhuus
Randi Jacobsen
Tórfinn Smith
Ljósmyndari: Kallmar Lindenskov
Uppseting: P/f Sosialurin
Prent: P/f Pressan 1981

At fáa meira burtur úr

NÚ HAVA vit aftur havt tað árliga fiskivinnutíðindið, og so er at spyrja hvat ið kom burtur úr? Hetta fiskivinnutíðindið var øðrvísi enn tey undanfarnu á tann hátt, at hesaferð vóru tað veiðumenn sjálvir, ið høvdu framleggurnar. Soleiðis at vit finga at vita frá monnum, sum høvdu royndirnar, hvussu teir mettu støðuna.

TEIRRA royndir vóru eisini, at tað var minni fiskur til, og at tað var neyðugt at spila seg meira út fyri at fáa nakað burtur úr. Her eru fiskimenn á einum máli við fiskifrøðingar, og spurningurin er so, hvørji ráðini eru.

OG fiskimenn komu sjálvir við tveimur móguleikum. Annar var at lata fiskin liva longri, so hann hildnaðist betur, tá hann varð veiddur, og hin var at fáa meira burtur úr fiskasløgum, sum higartil hava verið koyrd fyri borð aftur.

TAD tykist sum at tann mest nærliggjandi móguleikin fyri at verja fiskastovnin er at økja um meskastøddirnar. Hetta hevur fiskivinnuráðið mælt til í fleiri ár og royndir aðra staðni frá siga eisini, at hetta er tann frægasti hátturin at verja ungfiskin. Kanska verður veiðan nakað minni í fyrsta umfari, men sum frá líður skuldi tað komið aftur við rentum. Sum tað skilst kann roknað við tvørpolitiskari semju um hetta, so her skuldi ikki verið nakað at drálað við.

SÍÐAN varð nevnt at vit eiga at fáa meira burtur úr fiskasløgum, sum nú verða blakað út aftur. Og varð her nevndur stinglaksur og langasporl. Orsøkin til at tey ikki verða tikin er tí eingin marknaður og tiskil eingin prisur fæst fyri hann. Men her eigur tað almenna at taka um endan. Vit vita jú, at so leingi eingin vøra er kann ikki roknað við at fiskasølan ger sær ómak fyri at selja hana. Tí kundu vit t.d. skotið upp, at landsstýrið tryggjar skipum ein ávísan avreiðingarpís fyri tey fyrstu t.d. 1.000 tonsini, sum verða landað. Síðan skal latast øllum sölufelagsskapum í landinum upp í hendur at selja vøruna. Hevði ein slík roynd eydnast, høvdu knappliga vit havt eitt iskoyti til verandi veiðu, sum kanska kundu gjørt

sítt til at bøtt um støðuna. Vit finga jú at vita á fiskivinnutíðinum, at tað kundi vera rættuliga fitt av hesum fiskasløgum í trolinum.

MEN trupulleikin higartil hevur eisini verið tann at í tann mun prisur hevur fingist fyri t.d. langasporl, hevur hesin verið so lágur, at lítið og einki hevur verið eftir til pris, tá útreiðslurnar á landi eru farnar frá. Viðvíkjandi langasporli er tað so, at her er ein ávísur marknaður fyri skráskorið langasporl. Her kundi hugsast tann móguleiki, at manningin umborð skráskar langasporlið beinanvegin umborð. Hetta vildi merkt nógv minni útreiðslur á landi og tilsvandi hægri pris.

NÚ vit hava so nógvar svartkjaftanevndir kundi kanska verið eitt hugskot at sett eina litla langasporla og stinglaksanevnd, sum so kundi komið við uppskoti til landsstýrið um mannagongd á hesum økinum. Tann peningur, sum varð nýttur her kundi skjótt komið nógvar ferðir aftur. Og kom hann ikki aftur, vóru vit í hvussu er tað klókari.

ANNARS mugu vit harmast um at sjálvt eitt fiskivinnutíðindi skal verða nýtt til slíkt ábyrgdarloysi sum Dagblaðið visir í síni oddagreini í gjár. Tað er ein erlig sak um ein ivast í fiskifrøðingum. Men fyri 117. at fortelja fólki, at veidda tonsatalið av føroyingum er økt úr 30.000 t. í 130.000 t. seinastu 13 árin uttan at fortelja at veiðan hjá útlendingum er minkað tilsvandi, er nú ein grov villleiðing. Kanska kundi hetta bent á, at tilráðingar hjá fiskifrøðingum eru betur undirbygdar enn hesar kreftir vilja vera við.

TAD er í hvussu er ein veruleiki, at síðan 1983 hevur ein økt veiðirorka ikki kunnað økt um samlaðu veiðuna.

OG hetta er ein veruleiki, sum eigur at fáa ansvarligar kreftir at kenna sína ábyrgd, og tað ivast vit ikki í, at tær eisini gera.

HER eiga vit eisini at hava í huga tilráðingina frá okkara best roynda snellumanni undir Føroyum. Hann metti at við ávísu tiltekum kundi snelluveiðan gerast meira lønandi. Ein slíkan móguleika eiga vit heldur ikki at lata fara frá okkum.

Til nólsoyingin Ova Joensen

Sum tú helst veitst, so ert tú tann føroyingur, sum eina størstu virðing hevur átt millum landsmenn okkara.

Hetta er sjálvsagt ikki av tilvild, tí bragðið tú gjørdi var av slíkum slag, at eingin annar í minniligari tíðir hevur so frægt sum vágað sær at hugsað um nakað tilíkt, tiansheldur framt tað størverk at rógva einsamallur úr Føroyum til Danmarkar.

Vit høvdu farið skeiv av tær, um vit hildu, at tú mestsum gjørdi hetta fyri at vinna pening. Hetta hevði ikki líkt tær, og til at fremja slíkt bragd skal annað og meira til enn gomul og góð verðslig morgirgheit. Nei, til tilíkt kreivst klettafost trúgv á, at sjálv tað ómøguliga ber til hjá tí, sum veruliga setir sær nakað fyri.

At útreiðslur standast av slíkum tiltaki er vituligt. Eisini at tú við hesum eisini hevur mist vanligu inntøku eitt tíðarskeið.

Men hvat tú annars hevur fingið burturúr ferðini annað enn ta stóru frøi um at hava framt bragðið, veit eg ikki, men

eg vóni, at tað reiðiliga ger út fyri útreiðslurnar og mistu inntøkuna annars. Um ikki, so er tað spell.

Men um so skuldi verið, so havi eg ilt við at skilja, at hetta undirskot kann kastast øðrum fyri enn teimum, sum undan ferðini søgdu seg vilja fígga hana.

Eins stórt spell er kanska tað, at áhaldandi inntøkurnar eftir lokna ferð, kanska ikki gjørdust tað, sum væntað, men hetta var ikki annað enn roknað kundi við, tað álitid í hesum inntøkum bert skuldi vera leyslig og hálvhjartað lyfti frá vanligum »snúsfornuftigum kraddara« um hetta ella hitt — og sjálvsagt TÁ og endaliga UM tað hóvaði teimum til ta tíð.

Men fyri tað ert tú fyri føroyingum flestum alsamt sama reystmenni, og vita skalt tú eisini, at henda virðing fyri tær ikki verður skerd um tí ikki einsamallur kanst halda lyfti titt til nólsoyarbørn um handa góða svimjihylin — væl at merkja, um tú ikki fært hasar 1,2 - 1,5 mill. fyri bátin.

Og fært tú handa pengan frá útlendingum fyri bátin, so hjartaliga til lukku við tí og sel hann av landinum í hesi lagaligu løtu, um so er, at tú ikki kanst fáa meira fyri hann frá øðrum útlendingum.

Men at reka framundir, at landsstýri okkara mestsum skal hava skyldu til at gjalda nærum tað sama fyri bátin fyri titt persónliga og »rørandi« lyfti til nólsoyarbørn skal kunna ganga út, er einki minni enn SKAMMILIGT og ger okkum øll, sum vilja tær og nólsoyingum tað besta, ikki sørt bilsin.

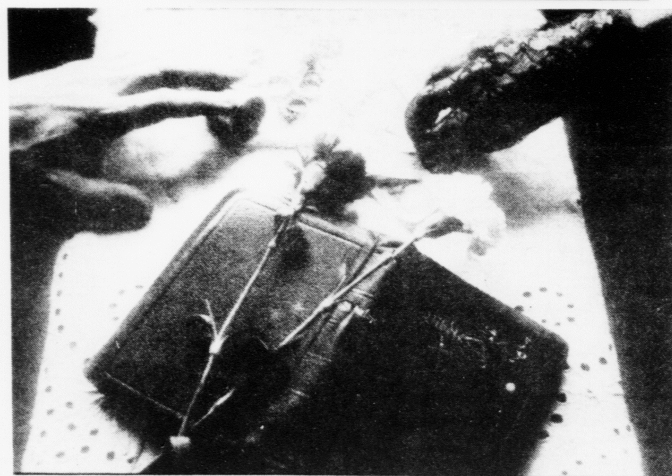
Vist fer báturin onkuntíð at hava sitt søguliga virði og vist hevði tað verið stuttligt at havt hann á savninum á Debesartrøð, men avgjørt ikki um so var, at hesin gjørdist fólkaogn við at gera landsstýrið til gisla í hesum ørvitismáli, sum tað má sigast at vera, um tjóðin skal rinda fyri bátin bara nakað sum líkst hasum upphæddum.

Nei, sel bátin av landinum og fá fyri hann sum mest, og um tað er svimjihylurin til nólsoyarbørn.

Nýtt stuttsøgusavn eftir

Heina
Hestoy

**SUM RAVNAR
UM DEYÐSEYÐ**

Fæst um
alt landið

95,-